

SEVİNC ABBASOVA
Naxçıvan Dövlət Universiteti
Azərbaycan tarixi kafedrası
E-mail: TarixVeOnunProblemleri@gmail.com

QADINLARIN İCTİMAİ İSTEHSALATA CƏLB OLUNMASI: KƏMİYYƏT VƏ KEYFİYYƏT DƏYİŞİKLİKLƏRİ “İŞLƏYƏN ANA” SOVET GENDER KONTRAKTI KONTEKSTİNDƏ (1970-1980-Cİ İLLƏRİN ƏVVƏLLƏRİ)

Açar sözlər: 1970-1980-ci illərin əvvəli, Heydər Əliyev, dövlət qadın siyasəti, qadınların sosial və iqtisadi inkişafı, gender “işləyən ana” kontraktı

Ключевые слова: 1970-начало 1980-х годов, Гейдар Алиев, государственная женская политика социальное и экономическое развитие женщин, гендерный контракт «работающей матери»

Key words: 1970-early 1980, Heydar Aliyev, national women's policy, social and economic development of women, gender contract "working mother"

Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin ilk dönəmi, yəni 1970-80-ci illərin ilk yarısı haqlı olaraq Azərbaycanın XX əsr tarixinin ictimai və iqtisadi tərəqqisinin zirvəsi hesab edilir. Məhz o zaman Sovetlər Birliyinin digər respublikaları arasında sosial-iqtisadi inkişafın autsayderi olan respublikamız gerçəkdən nəhəng sıçrayışa nail olur. Respublikamızın həyat fəaliyyətinin bütün sahələrini əhatə edən inkişaf və tərəqqi Azərbaycan qadınının da istər sosial-iqtisadi, istər idarəçilik, istərsə də mədəni durumunda müsbət mənada təsirsiz ötürməyə bilməzdi. Sözügedən dövrdə ictimai həyatın elə bir sferası yox idi ki, orada qadınlarımız ciddi irəliləyişlərə nail olmasın. Bu irəliləyişlərin miqyasını daha aydın anlamaq üçün həmin illərə dair bəzi statistik rəqəmləri gətirməyi lazım bilirik. Bu zaman belə bir məqamı vurğulamalıyıq ki, Ulu öndər 1982-ci ilin sonlarında Sovetlər Birliyinin ən yüksək səviyyəsində rəhbər vəzifəyə təyin olunması ilə əlaqədar respublikanı tərk etsə də, onun yaratdığı sosial-iqtisadi potensial, eləcə də Moskvada çalışdığı müddət ərzində Azərbaycana qayğısını əsirgəməməsi respublikanın inkişaf dinamikasının 80-ci illərin ortalarınaqədər və müəyyən parametrlər üzrə hətta 1990-cı ilədək davam etməsini şərtləndirmişdi.

Azərbaycanda qadınların sayı 1970-ci ildə 2 milyon 634 min nəfərdən 1982-ci ildə 3 milyon 231 min nəfərədək, 1985-ci ildə isə 3 milyon 384 min nəfərədək artmışdı. Bu illər ərzində əhalinin ümumi sayına münasibətdə qadınların nisbəti dəyişilməz qalırdı: 51%. [1, 29; 2, 5]

Nəzərdən keçirdiyimiz dövrdə xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrində qadınların sayında və pay çəkisində də artım müşahidə edilirdi. Statistik bilgilərə əsasən, əgər 1969-cu ildə xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrində 491 min qadın çalışırdı və onlar bütün fəhlə və qulluqçuların 40%-ni təşkil edirdisə, 1982-ci ildə işləyən qadınların sayı 820 minə, 1985-ci ildə isə 885 minə çatmışdı ki, bu da ümumi işçilərin 43% demək idi. Bu zaman Naxçıvan MSSR-də istehsalatda muzzla işləyənlərin arasında qadınların xüsusi çəkisi 1970-ci ildə 39,8%-dən 1980-ci ildə 42,0%-ə çatmışdı [3, 61]. Aşağıda statistik məlumatlar əsasında tərtib edilmiş cədvəldə 1969-1980-ci illərin əvvəllərində məşğul qadınların artım dinamikası öz əksini tapmışdır.

Cədvəl 1. Xalq təsərrüfatında çalışan qadın fəhlə və qulluqçuların orta illik sayı
[1, 191; 2, 159; 4, 224; 5, 209; 6, 215; 7, 30; 8, 238; 9, 159; 10, 140; 11, 157; 12, 131; 13, 202]

İllər	Qadın fəhlə və qulluqçuların sayı, min nəfərlə	Fəhlə və qulluqçuların ümumi sayında qadınların faizi
1969	491	40
1970	518	41
1971	538	41
1972	565	42
1973	587	42
1974	617	42
1975	640	43
1976	664	42
1977	696	43
1978	726	43
1979	755	43
1980	768	43
1981	794	43
1982	820	43
1983	844	43
1984	865	43
1985	885	43

Ümumiyyətlə, 1970-ci ilə nisbətdə 1985-ci ildə Azərbaycan SSR-də fəhlə və qulluqçu qadınların sayı 171,6% artmışdı. Respublika hökumətinin 1970-1980-ci illərin ilk yarısında qadınların ictimai istehsala cəlb edilməsi və onların əməyindən səmərəli istifadə olunması sahəsində həyata keçirdiyi kompleks sosial-iqtisadi tədbirlər nəticəsində onların əmək və məişət şəraiti xeyli yaxşılaşmış və ictimai istehsaldakı məşğulluq səviyyələri yüksəlmişdi. Bu zaman həm bütünlükdə xalq təsərrüfatında məşğul olan qadınların, həm də ali və orta ixtisas təhsilli qadın mütəxəssislərin sayı ittifaqda olduğuna nisbətən üstün sürətlə artmışdı. Ümumiyyətlə götürüldükdə, bəhs edilən dövrdə respublikanın xalq təsərrüfatında məşğul olan kişilərə nisbətən qadınların sayı daha sürətlə çoxalmışdı [14, 149-151].

Qadınların ictimai istehsala cəlb edilməsinin sosial-iqtisadi və demoqrafik göstəriciləri ilə yanaşı, bir sıra başqa xüsusiyyətlər, o cümlədən mənəvi-etik aspektləri də mövcud idi. Belə ki, qadın əməyindən istifadənin spesifik xüsusiyyətlərindən biri də onların ictimai istehsaldakı iştirakı ilə yanaşı, analıq vəzifələrini yerinə yetirməsi idi. Bu səbəbdən də qadın əmək ehtiyatlarının yeri və rolu təkcə onların sayı ilə deyil, həm də əhalinin təkrar istehsal prosesindəki iştirakı ilə müəyyən edilir. Lakin qeyd edilməlidir ki, sovet dövründə qadınların istehsala cəlb edilməsi və məşğulluq problemi ön plana çəkilmirdi, bu isə bəzən onların analıq vəzifəsinin arxa planda qalmasına səbəb olurdu. Bu məsələdə rəsmi sovet yönəlişliyi belə idi: “Qadınların cəmiyyətdə faktiki hüquq bərabərliyinin başlıca, müəyyənedici məqamı onun ictimai əməkdə iştirakıdır. Əmək – qadının emansipasiyasının, onun iqtisadi müstəqilliyinin əsasıdır. Əmək qadın şəxsiyyətinin inkişafına kömək edir, onun cəmiyyətin həyatında və

ailədə rolunu yüksəltdir, ona mənəvi məmnunluq verir” [15, 44-45]. Sovet dövründə gender münasibətlərinin səciyyəsinə müəyyənləşdirərkən, məhz bu əsasla istinadla müasir sosioloqlar onu “işləyən ana kontraktı” kimi təsnif edirlər [Bu barədə bax: 16, 82-92; 17; 18, 21-22; 19]. Yeri gəlmişkən, gender tədqiqatlarında kişilər və qadınlar arasında qarşılıqlı fəaliyyət qaydalarını, habelə sosial istehsal və təkrar istehsal sahələrində onlar arasında əməyin bölgüsünün xarakterini müəyyənləşdirən dövlət siyasətinə münasibətdə “kontrakt” anlayışından kifayət qədər geniş istifadə olunur. “Gender kontraktı” konkret mədəni-tarixi kontekstlərdə gender münasibətlərinin, rollarının və identikliklərinin institusional təminatını, praktikalarını və simvolik representasiyalarını ehtiva edir [19, 170]. “İşləyən ana kontraktı” sovet qadın vətəndaşlarının əmək və analıq səfərbərliyi ideyasına söykənirdi. Qadınların şəxsi bioqrafiyasında bu kontrakt ailə və əmək yüklənmələrinin müvazinətində ifadəsini tapırdı. Bəlli olduğu üzrə, Sovet İttifaqında XX əsrin 20-30-cu illərində sürətli modernizasiyanı təmin etmək məqsədi güdən səfərbərlik iqtisadiyyatı bərqərar olmuşdu; onun tələblərinin təsiri ilə əmək bazarına kütləvi şəkildə çıxmış qadınlara münasibətdə bir sıra siyasi, iqtisadi, ideoloji səbəblər üzündən xüsusi dövlət siyasəti yürüdülməsi praktikası təşəkkül tapmağa başlamışdı. O zaman yaranmaqda olan yeni sovet gerçəkliyində qadınlara öz ölkələrinin vətəndaşları kimi iki bərabər əhəmiyyətli status rolu (“əməkçi qadın” və “ana”) ayrılmışdı. Sosialist cəmiyyətinin mövcudluğunun bütün illərində bu rollar qadın üçün bir növ icbari olaraq qalırdı [17, 13]. “İşləyən ana kontraktı” çərçivəsində sovet qadını tam iş günü çalışırdı, uşaqlarının tərbiyyəsini həyata keçirirdi (qismən müvafiq dövlət qurumları ilə bu funksiyaları paylaşaraq), məişətin təşkili ilə məşğul olurdu. Faktiki olaraq qadın ictimai (publik) sahədə məşğulluqla özəl (privat) sahədə ənənəvi məsuliyyəti uzlaşdırırdı. Belə bir kontrakt sovet quruluşunun mənəvi və əxlaqi sferaya aid iki motivindən irəli gəlirdi. Mənəvi motiv ülvəi səciyyə daşması səbəbi ilə daim bəyan edilirdi və təbliğ olunurdu. O, yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, ictimai əməyə cəlb olunmağın qadının hərtərəfli (siyasi, sosial, iqtisadi, mədəni) emansipasiyasının ümdə şərti olması müddəasından nəşət edirdi. İkinci motiv o qədər də açıq-aşkar söylənilmirdi, belə ki, iqtisadi sferaya aid olub, müəyyən mənada utilitarist səciyyə daşıyırdı: qadınlar ölkə iqtisadiyyatının modernləşməsində, ucuz işçi qüvvəsi hesabına onun aqrar ölkələr sırasından sənaye ölkələri sırasına keçirilməsində önəmli resurs kimi nəzərdən keçirilirdi. Nəticədə SSRİ-nin digər respublikalarında olduğu kimi, Azərbaycanda da əmək ehtiyatlarının artımının qadınların hesabına baş verməsi qadının rolunun artmasının başlıca və bəzən də həlledici göstəricisi kimi qələmə verilirdi. Bu səbəbdən ictimai istehsalda qadınların məşğulluq səviyyəsinin ümumittifaq göstəricilərindən aşağı olması Azərbaycan rəhbərliyini daim düşündürən məsələlər qəbilindən idi. Təsadüfi deyildi ki, bu məsələ Azərbaycan KP MK-nın 1978-ci il oktyabr plenumunda vurğulanırdı: “Məşğul olmayan əmək qabiliyyətli əhalinin 90%-ni təşkil edən qadınların ictimai istehsalda cəlb edilməsi ən kəskin problem olaraq qalır” [20]. Azərbaycan KP MK katibi Svetlana Qasımova 1984-cü ildə verdiyi müsahibəsində qadınlarımızın emansipasiyasının yeni mərhələsinin başladığını iddia edərək, həmin mərhələnin səciyyəvi xüsusiyyəti haqqında deyirdi: “Söhbət qadınları başdan-başa ictimai istehsalda, ümumiyyətlə, ictimai həyata cəlb etməkdən gedir. Bu problemin iki cəhəti vardır: biri qadınlar üçün iş yerləri açılması, ikincisi isə onların işləməsindən ötrü şərait yaradılması. Respublikamızın rəhbər partiya və sovet orqanları hər iki problemin həll olunması yollarını müəyyən etmişlər”. Daha sonra o, nəzərdə tutulan tədbirləri sadalayırdı: “Mərkəzi Komitə dağ rayonlarının iqtisadiyyatını inkişaf etdirmək üçün xüsusi qayğı göstərmiş, əməli tədbirlər hazırlamaq üçün səlahiyyətli komissiya yaratmışdır. XII beşillikdə və 2000-ci ilədək olan dövrdə Azərbaycan rayonlarında respublika Yerli Sənaye Nazirliyinin və Azərİttifaqın xətti ilə

bir sıra müəssisələr tikilib istifadəyə verilməsi, Bakıda və başqa iri şəhərlərimizdəki zavod və fabriklərin yerli filiallarının açılması nəzərdə tutulur. Xalq bədii sənətlərinin inkişaf etdirilməsinə və yerli xammaldan məhsul hazırlayan istehsalatlar yaradılmasına xüsusi diqqət yetiriləcəkdir. Bütün bunlar hazırda ev əməyi və şəxsi yardımçı təsərrüfat ilə məşğul olan bir çox qadınların ictimai istehsala cəlb edilməsinə imkan verəcəkdir” [21].

Obyektivlik naminə qeyd edilməlidir ki, sovet dövründə “işləyən ana kontraktı” nəinki qadının cəmiyyətdəki statusunun yüksəldilməsinin zəmini, habelə davam edən qadın emansipasiyasının qaynaqlarından biri oldu. Azərbaycana gəldikdə qeyd etməliyik ki, nəzərdən keçirilən dövrdə istər dövlət orqanları təmsilçiləri, istərsə də ictimaiyyət nümayəndələri tərəfindən bəhs edilən kontrakt ruhunda qadınların ictimai əməyə cəlb olunmasının zəruriliyi daim dönə-dönə vurğulanırdı.

Qadınların ictimai əməyə cəlb edilməsindən danışarkən belə bir məqam mütləq vurğulanmalıdır ki, sözügedən dövrdə əgər SSRİ miqyasında kənd təsərrüfatında çalışan qadınların sayında azalma müşahidə olunurdusa, Azərbaycanda, əksinə, kənd təsərrüfatında qadın məşğulluğunun kəmiyyət artımı qeydə alınmışdı. 1970-1985-ci illərdə sovxozlarda qadınların xüsusi çəkisi 48%-dən 56,7%-ə, kolxozlarda isə 46%-dən 51%-ə yüksəlmişdi [6, 212, 215; 2, 160, 115]. Bu, həmin dövrdə respublikada qadın əməyinin geniş tətbiq edildiyi pambıqçılıq və üzümçülük sahələrinin sürətli inkişafı ilə əlaqədar idi [14, 151, 153]. Yeri gəlmişkən, IX beşillikdə respublikanın sürücü-mexaniklər dəstəsinə xeyli qız gəlmişdi. Bu, hər şeydən əvvəl qabaqcılların həvəsləndirilməsi, sosialist yarışının genişləndirilməsi, zəngin iş təcrübəsinin geniş yayılmasının nəticəsi idi [22, 2].

Onu da qeyd etməliyik ki, 1970-ci illərin sonu-1980-ci illərin əvvəllərində respublikada şəxsi təsərrüfatlarının sayında artım müşahidə olunurdu. 1979-cu ildə Naxçıvan MSSR-də istehsal edilən meyvənin 70,4%-i, ətin 24,15-i, üzümün 17,2%-i şəxsi təsərrüfatların payına düşürdü [23, 67]. Bu zaman şəxsi təsərrüfatlarda işləyənlərin 82,7%-i qadınlar idi.

Çalışan qadınların ümumi strukturunda kəmiyyət artımı ilə yanaşı, keyfiyyət dəyişiklikləri də baş verməkdə idi. Bu, ilk növbədə respublikanın xalq təsərrüfatında çalışan ali və orta ixtisas təhsilli qadın mütəxəssislərin sayının artımında özünü büruzə verirdi. Əgər 1965-ci ildə çalışan qadınların 66,5 min nəfəri ali və orta ixtisas təhsili almışdısa (36,8%), 1970-ci ildə bu göstərici 122,1 min nəfərə (44,5%), 1975-ci ildə 158,1 min nəfərə (41,9%), 1980-ci ildə 232,4 min nəfərə (46,6%), 1982-ci ildə 252 min nəfərə (46,2%), 1985-ci ildə 278,5 min nəfərə (45,9%) çatmışdı [1, 194; 2, 163; 4, 238; 9, 162; 11, 159; 12, 133; 13, 206]. Göründüyü kimi, ali və orta ixtisas təhsilli mütəxəssislər içərisində qadınların xüsusi çəkisi 1965-1982-ci illər arasında təqribən 3,8 dəfə artmışdı. Bu zaman ali təhsilli qadın mütəxəssislərin sayı 1970-ci ildə 28,5 min nəfərdən 1982-ci ildə 124 min nəfərə, 1985-ci ildə 144,4 min nəfərə yüksəlmişdi; başqa sözlə, 12 il ərzində bu göstərici üzrə təqribən 4,35 dəfə, 15 il ərzində isə 5,06 dəfə artım qeydə alınmışdı.

Burada haşiyə çıxaraq qeyd etmək istərdik ki, əgər XX əsrin 30-cu illərində beş-altı nəfər azərbaycanlı mühəndis qadın Azərbaycan sənayesi üçün hadisə sayılırdısa, Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövərdə respublikanın xalq təsərrüfatında çalışan 800 min nəfərdən çox qadının 120 mindən çoxu ali təhsilli mütəxəssis idi.

Ümumiyyətlə, 1970-80-ci illərin əvvəllərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında gerçəkləşdirilən dövlət qadın siyasəti Azərbaycan qadınının sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatda daha da fəal iştirakının, dövlət və hakimiyyət orqanlarında daha geniş təmsil olunmasının, onun maddi-texniki səviyyəsinin yüksəlməsinin, mədəni-məişət şəraitinin yaxşılaşmasının təminatçısı oldu. Həmin illərdə qadınların ictimai istehsala cəlb

olunmasında müşahidə edilən artım da qadınların cəmiyyətdəki rolunun yüksəlməsindən xəbər verirdi.

ƏDƏBİYYAT

1. Народное хозяйство Азербайджанской ССР к 60-летию образования СССР. Юбилейный статистический сборник. Баку, Азернешр, 1982, 354 с.
2. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1985 году. Статистический сборник. Баку, Азернешр, 1986, 315 с.
3. Naхçıvan statistika güzgüsündə. Tarixi statistiki məcmuə. Bakı, 1999, 127 s.
4. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1970 году. Статистический сборник. Баку, ЦСУ при Совете министров Азербайджанской ССР, 1972, 458 с.
5. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1972 году. Статистический сборник. Баку, ЦСУ при Совете министров Азербайджанской ССР, 1973, 378 с.
6. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1973 году. Статистический сборник. Баку, ЦСУ при Совете министров Азербайджанской ССР, 1974, 396 с.
7. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1974 году. Статистический сборник. Баку, ЦСУ при Совете министров Азербайджанской ССР, 1975, 402 с.
8. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1975 году. Статистический сборник. Баку, Азернешр, 1976, 459 с.
9. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1977 году. Статистический сборник. Баку, Азернешр, 1978, 288 с.
10. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1978 году. Статистический сборник. Баку, Азернешр, 1979, 260 с.
11. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1980 году. Статистический сборник. Баку, Азернешр, 1981, 291 с.
12. Народное хозяйство Азербайджанской ССР в 1982 году. Статистический сборник. Баку, Азернешр, 1983, 273 с.
13. Народное хозяйство Азербайджанской ССР за 60 лет. Юбилейный статистический сборник. Баку, Азернешр, 1980, 375 с.
14. Muradov Ş.M. Azərbaycan SSR-in əmək ehtiyatları. (Nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər). Bakı, Elm, 1987, 260 s.
15. Женщины мира в борьбе за социальный прогресс. М., Мысль, 1972, 381 с.
16. Айвазова С. Г. Русские женщины в лабиринте равноправия (Очерки политической теории и истории. Документальные материалы). М., РИК Русанова, 1998, 407 с.
17. Айвазова С. Г. Контракт «работающей матери»: нарушения или расторжение? (К вопросу об особенностях гендерной политики в современной России) // Журнал «Женщины демографических в российском обществе», 2011, №3 (60), с.13-22
18. Здравомыслова Е., Темкина А. Социология гендерных отношений и гендерный подход в социологии // Журнал «Социс», 2000, № 11, с.15-24
19. Роткирх А., Темкина А. Советские гендерные контракты и их трансформация в современной России // Российский гендерный порядок: Социологический подход. Коллективная монография. / Под ред. Е. Здравомысловой, А. Темкиной. СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2007, с.169-200
20. "Kommunist" qəz., 1978, №243, 22 oktyabr, s.4

21. Qayğı və tələbkarlıq əsas meyarlardır (Azərbaycan KP MK katibi S.Ç. Qasıмова ilə müsahibə) // "Azərbaycan qadını", 1984, №10, s.2-4
22. Qızlar hünər meydanında. // "Azərbaycan qadını", 1976, №4, s. 2-3
23. Mirzəyev T. Naxçıvan MSSR-də əmək ehtiyatları və ondan səmərəli istifadə məsələləri. Bakı, Elm, 1983, 104 s.

S.З.АББАСОВА

**ПРИВЛЕЧЕНИЕ ЖЕНЩИН В ОБЩЕСТВЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО:
КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ И КАЧЕСТВЕННЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ
СОВЕТСКОГО ГЕНДЕРНОГО КОНТРАКТА «РАБОТАЮЩЕЙ МАТЕРИ»
(1970 – начало 1980-х годов)**

В представленной статье рассматривается социально-экономическое положение женщин Азербайджана в контексте советского гендерного контракта «работающей матери». Указывается, что данный контракт по определению был направлен на поддержание баланса семейных и трудовых нагрузок женщин с тем, чтобы стимулировать присутствие работниц на рынке труда и одновременно сохранять их позиции в семье. Несмотря на то, что контракт «работающей матери» был призван обеспечить непосредственные задачи мобилизационной экономики СССР, объективно в советское время он стал не только одним из предпосылок возвышения социального статуса женщин в обществе, но и служил одним из источников продолжающейся эмансипации женщин. В статье на основе привлеченных статистических данных делается попытка обрисовать в общих чертах социально-экономическое развитие женщин Азербайджана в 1970- начале 1980-х годов. Сделан вывод, что подобный прогресс был во многом возможен именно благодаря модернизационной стратегии общенационального лидера Гейдара Алиева.

S.Z.ABBASOVA

**INVOLVEMENT OF WOMEN IN SOCIAL PRODUCTION:
QUANTITATIVE AND QUALITATIVE CHANGES IN THE CONTEXT
OF THE SOVIET GENDER CONTRACT "WORKING MOTHER"
(1970 - early 1980s)**

In the present article deals with the socio-economic status of women in Azerbaijan in the context of the soviet gender contract "working mother." Indicated that the contract was, by definition, seeks to maintain a balance of work and family stress of women in order to encourage the presence of workers in the labor market and at the same time to maintain their position in the family. Despite the fact that the contract is "working mother" was designed to provide immediate objectives of mobilization of the Soviet economy, objectively in the Soviet era, he became not only one of the prerequisites for the rise of the social status of women in society, but also served as one of their sources of continuing emancipation of women. On the

basis of the statistics involved an attempt to outline the socio-economic development of women in Azerbaijan in the 1970s and early 1980s. It is concluded that this progress has been largely possible thanks to the modernization strategy of Heydar Aliyev.

Rəyçilər: t.ü.f.d. N.Hüseynbəyli, t.e.d. L.Həsənova

Naxçıvan Dövlət Universitetinin "Azərbaycan tarixi" kafedrasının 9 sentyabr 2014-cü il tarixli iclasının qərarı ilə çapa məsləhət görülmüşdür (protokol №1).